

AFA ADI : Meyve-Bağ (A08)
PROGRAM ADI : Turunçgiller (P02)

Proje No	
Proje Başlığı	Türkiye Turunçgil Çeşit Geliştirme Programı – 2 (TTÇGP-2)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Lideri	Şenay KURT
Proje Yürütücüleri	Ertuğrul TURGUTOĞLU, Gülay DEMİR, Nejla ÇELİK, Bengi TOPKAYA KÜTÜKİ, Gizem GÜLER
Başlama- Bitiş Tarihleri	1992-Sürekli
Projenin Toplam Bütçesi	163500 TL

Turunçgil üretiminde verim ve kaliteyi etkileyen en önemli faktör virüs ve virüs benzeri hastalıklarıdır. Ülkemiz turunçgil plantasyonları, önemli ekonomik kayıplara neden olan birden fazla virüs ve virüs benzeri hastalıklarla bulaşmıştır. Bu nedenle “Virüs ve Virüs Benzeri Hastalıklardan Temiz Turunçgil Aşı gözü Elde Edilmesi” çalışmalarına 1988 yılında başlanmıştır. Bu çalışma kapsamında sürgün ucu aşılama tekniği (SUA) ve sıcaklık tedavisi (ST), biyolojik indekslemeler, serolojik testler uygulamaya konulmuştur. Özellikle verim ve kaliteyi artırmak ve dünya pazarında rekabet gücüne ulaşabilmek için birçok ülkenin çeşit geliştirme, arındırma ve indeksleme konularını içeren Turunçgil Çeşit Geliştirme Programlarının uygulanmasına çok önceden başladıkları görülmektedir.

Ülkemizde 1988 yılında FAO destekli olarak ismi Narenciye Araştırma Enstitüsü olan Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünde başlatılan bu proje 1994 yılında “Türkiye Turunçgil Çeşit Geliştirme Programı” sürekli bir proje haline gelmiştir.

1. Çeşitli ıslah yöntemleri kullanılarak geliştirilen turunçgil çeşitlerinin arındırılması ve indekslenmesi,
2. Ana Damızlık Blok ve Aşı Gözü Çoğaltım Bloklarının kurulması,
3. Ana materyalin muhafazası amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında 1992-2018 yılları arasında 121 portakal, 58 mandarin, 56 limon, 14 altıntop ve 22 diğer turunçgil tür ve çeşitlerinden olmak üzere toplam 271 değişik turunçgil çeşidi programa dahil edilmiştir. **Projenin bundan sonraki diliminde ülkemizde geliştirilen veya turunçgil genetik kaynak envanterinde bulunan bireylerin arındırma çalışmalarına devam edilerek virüs ve virüs benzeri hastalıklardan temiz üretim materyallerinin turunçgil sektörünün hizmetine sunulması amaçlanmaktadır.**

Anahtar Kelimeler: Turunçgil, virüs, sürgün ucu aşılama, arındırma, indeksleme